

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๑/๒๕๔๕

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (ห้างหุ้นส่วนจำกัด ตาลสุ่มแก้วพรหม ที่ ๑ นางวรรณภา แก้วพรหม ที่ ๒ และนายสมภาร แก้วพรหม ที่ ๓) ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๖๖๔/๒๕๔๕ ของศาลจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ตาลสุ่มแก้วพรหม ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้รับเงินไปครบถ้วนแล้วในวันทำสัญญา ตกลงเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดขณะทำสัญญาเท่ากับอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี กำหนดชำระเป็นรายเดือนและจะชำระคืนภายใน ๑๒๐ เดือน เพื่อประกันการชำระหนี้ นางวรรณภา แก้วพรหม ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๕๒๒๓, ๔๕๒๒๔, ๔๕๒๒๕ ๔๕๒๒๖ ตำบลคำน้ำแซบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๗๔๖๖ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และนายสมภาร แก้วพรหม ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๕๓๐ ตำบลตาลสุ่ม อำเภอดตาลสุ่ม จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมสิ่งปลูกสร้างไว้แก่ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) และผู้ค้ำประกันทั้งสองได้ทำสัญญาค้ำประกันโดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม หลังจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ตาลสุ่มแก้วพรหม ได้รับเงินไปแล้วได้ชำระหนี้เพียงบางส่วน เพียงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ มีหนี้ค้างชำระเป็นต้นเงิน จำนวน ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ย จำนวน ๒,๒๒๖,๕๘๐.๘๒ บาท รวมเป็นเงิน จำนวน ๕,๔๒๖,๕๘๐.๘๒ บาท ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) บอกกล่าวทวงถามแล้ว แต่ผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันเพิกเฉย ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) จึงได้ฟ้องบังคับห้างหุ้นส่วนจำกัด ตาลสุ่มแก้วพรหม นางวรรณภา แก้วพรหม และนายสมภาร แก้วพรหม เป็นจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ต่อมาบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพชรบุรี จำกัด ได้เข้าสวมสิทธิ์แทนโจทก์ขอให้บังคับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระหนี้ให้แก่โจทก์ จำนวน ๕,๔๒๖,๕๘๐.๘๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปีของต้นเงิน ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ หากจำเลยทั้งสามไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้บังคับยึดทรัพย์จำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบ

จำเลยทั้งสามให้การและแก้ไขคำให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากโจทก์ได้โอนหนี้ไปให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรีแล้ว และหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามพระราชกำหนดบริหารสินทรัพย์ไทย มาตรา ๓๐ ศาลต้องจำหน่ายคดี โจทก์คิดคำนวณดอกเบี้ยฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เรื่องกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลดโดยโจทก์คิดคำนวณดอกเบี้ยกับจำเลยทั้งสามไม่เป็นไปตามประกาศอัตราดอกเบี้ยของโจทก์หลายครั้ง โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยกับจำเลยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี โจทก์ไม่ได้บอกกล่าวบังคับจำนองไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทนายความไม่มีอำนาจบอกกล่าวบังคับจำนอง การบอกกล่าวไม่ชอบ ไม่กำหนดเวลาอันสมควร จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ไม่เคยมอบอำนาจให้บุคคลใดไปจดทะเบียนจำนอง สัญญาจำนองและสัญญาค้ำประกันไม่สมบูรณ์ เนื่องจากคู่สมรสไม่ได้ให้ความยินยอม สัญญาจำนองและสัญญาค้ำประกันเป็นโมฆะ

ศาลจังหวัดอุบลราชธานีพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยให้นำเงินที่จำเลยชำระในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๐ จำนวน ๓,๘๓๐.๘๕ บาท วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๐ จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท ไปหักชำระเป็นดอกเบี้ย หากจำเลยทั้งสามไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนให้ยึดที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๔๕๒๒๗, ๔๕๒๒๘, ๔๕๒๗๗, ๔๕๒๗๘ ตำบลคาน้ำแสบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๗๔๘๖ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๘๗๐ ตำบลตาลชุม อำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมสิ่งปลูกสร้างในที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์จนครบถ้วน กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ ๑๐,๐๐๐ บาท

ผู้ร้องได้อุทธรณ์คำสั่งศาลจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีคำสั่งไม่อนุญาตให้เลื่อนคดีต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้มีคำพิพากษายกอุทธรณ์ของผู้ร้องทั้งสาม โดยศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ บัญญัติว่า การอุทธรณ์ให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลชั้นต้นซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นและผู้อุทธรณ์ต้องนำเงินค่าธรรมเนียมมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์นั้นด้วยซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวมิได้บังคับเฉพาะกรณีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นเท่านั้น ทั้งอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามก็ขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีคำพิพากษายกคำสั่งระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นจำเลยทั้งสาม

จึงต้องนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่โจทก์มาวางศาลพร้อมอุทธรณ์ เมื่อจำเลยทั้งสามอุทธรณ์คำสั่ง โดยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นการอุทธรณ์ที่ไม่ชอบ แม้ศาลชั้นต้นรับอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสาม ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่รับวินิจฉัยให้พิพากษายกอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสาม

ผู้ร้องทั้งสามฎีกาต่อศาลฎีกา และมีคำร้องโต้แย้งว่า การที่ศาลอุทธรณ์ ภาค ๓ มีคำพิพากษายกอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาโดยอ้างว่า จำเลยทั้งสามไม่ได้วางเงินค่าค่าธรรมเนียมที่ต้องใช้แก่คู่ความฝ่ายอื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ จำเลยทั้งสามเห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ ที่บัญญัติว่า “...ฯลฯ...และผู้อุทธรณ์ต้องนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาหรือคำสั่งมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์นั้นด้วย...ฯลฯ...” นั้น ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และมาตรา ๓๐ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” การที่บทบัญญัติมาตรา ๒๒๕ กำหนดให้มีการวางเงินพร้อมกับการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง นั้น บุคคลที่มีฐานะยากจนย่อมไม่มีเงินมาวางและย่อมที่จะไม่ได้รับความเป็นธรรมที่จะได้รับความคุ้มครองจากศาลยุติธรรมในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกา และการที่ต้องนำเงินมาวาง จะขอทุเลาการบังคับหรือขออนุญาตในจำนวนเงินดังกล่าวไม่ได้จึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแก่บุคคลเพราะเหตุความแตกต่างในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจและขัดต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ต้องด้วยมาตรา ๖ บทบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๒๒๕ จึงใช้บังคับมิได้ ปัญหาข้อโต้แย้งนี้ ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมาก่อน จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องทั้งสามเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” และมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า

บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” เมื่อจำเลยทั้งสามยื่นคำร้องว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ กำหนดให้มีการวางเงินพร้อมกับยื่นอุทธรณ์คำสั่ง ซึ่งบุคคลที่มีฐานะยากจนย่อมไม่มีเงินมาวาง ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรมที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกา ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติขัดต่อความเป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ และไม่ปรากฏว่า มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงให้รอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยทั้งสาม ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งศาลฎีกาเพื่อทราบ

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๒๒๕ บัญญัติว่า “การอุทธรณ์นั้นให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลชั้นต้นซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น และผู้อุทธรณ์ต้องนำเงิน

ค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาหรือคำสั่งมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์นั้นด้วย ให้ผู้อุทธรณ์ยื่นสำเนาอุทธรณ์ต่อศาล เพื่อส่งให้แก่จำเลยอุทธรณ์ (คือฝ่ายโจทก์หรือจำเลยความเดิมซึ่งเป็นฝ่ายที่มีได้อุทธรณ์ความนั้น) ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๕ และมาตรา ๒๓๖”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ในการดำเนินคดีในศาลนั้น คู่ความหรือผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีจะต้องเสียค่าใช้จ่ายต่อศาลที่เรียกว่า ค่าฤชาธรรมเนียม ค่าฤชาธรรมเนียม หมายความว่า ค่าธรรมเนียมศาลด้วย “ค่าธรรมเนียม คือ เงิน ซึ่งคู่ความหรือบุคคลที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีจะต้องเสียให้แก่ศาล หรือเจ้าพนักงานของศาล แล้วแต่กรณี...” “ค่าธรรมเนียมศาล คือ เงินที่ต้องชำระให้แก่ศาลในการฟ้องดำเนินคดีหรือต่อสู้คดี แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ค่าขึ้นศาล และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามตาราง ๑ และ ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนี้...” “ค่าขึ้นศาล คือ เงินค่าธรรมเนียมซึ่งต้องชำระให้แก่ศาลในการยื่นคำฟ้องต่อศาลโดยชำระในเวลายื่นคำฟ้อง...” เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมคู่ความที่เป็นฝ่ายแพคดีที่ต้องชำระแก่ฝ่ายชนะคดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๖๑ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติห้ามมาตราต่อไปนี้ ความรับผิดชอบที่สุดสำหรับค่าฤชาธรรมเนียมของคู่ความในคดีย่อมตกอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่แพคดี แต่อย่างไรก็ดี ไม่ว่าคู่ความฝ่ายใดจะชนะคดีก็ตามขอหาหรือแต่บางส่วน ศาลมีอำนาจที่จะพิพากษาให้คู่ความฝ่ายที่ชนะคดีนั้นเสียค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงหรือให้คู่ความแต่ละฝ่ายเสียค่าฤชาธรรมเนียมส่วนของตนหรือตามส่วนแห่งค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงซึ่งคู่ความทั้งสองฝ่ายได้เสียไปก็ได้ ตามที่ศาลจะใช้ดุลพินิจ โดยคำนึงถึงเหตุสมควรและความสุจริตในการคู่ความหรือการดำเนินคดีของคู่ความทั้งปวง

ถ้ามิได้ระบุค่าฤชาธรรมเนียมชนิดใดไว้โดยเฉพาะค่าฤชาธรรมเนียมนั้นให้รวมถึงค่าป่วยการพยาน ค่าทนายความ ค่าธรรมเนียม ในการส่งเอกสารและบังคับคดีและค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าธรรมเนียมอื่น ๆ บรรดาที่กฎหมายบังคับให้เสีย

คดีที่ไม่มีข้อพิพาท ให้ฝ่ายเริ่มคดีเป็นผู้เสียค่าฤชาธรรมเนียม”

เงินค่าธรรมเนียมที่จะต้องใช้แทนคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามมาตรา ๒๒๕ ต้องเป็นเงินที่คู่ความฝ่ายหนึ่งได้เสียไปจริงในการดำเนินคดีของตน จึงมีสิทธิที่จะได้รับชดเชยคืน แต่ในกรณีที่ค่าธรรมเนียมใดของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งแม้จะเสียไปจริง หากศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เป็นพับ หรือในกรณีที่ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องฟ้องอุทธรณ์อย่างคนอนาถาได้ก็จะได้รับยกเว้นไม่ต้องนำค่าธรรมเนียมมาวางศาลเพื่อใช้แทนผู้ชนะคดีตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

เกี่ยวกับเงินค่าธรรมเนียมที่จะต้องให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ผู้อุทธรณ์ต้องนำมาวางศาลพร้อมอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ นั้น คือเงินค่าฤชาธรรมเนียมที่ผู้อุทธรณ์จะต้องให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งคู่ความฝ่ายนั้นได้เสียไปในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามที่ศาลชั้นต้นกำหนดในคำพิพากษาหรือคำสั่ง เป็นเงินที่ผู้อุทธรณ์จะต้องวางต่อศาลพร้อมอุทธรณ์ ที่กฎหมายบัญญัติเช่นนี้ก็เพื่อเป็นประกันว่า หากในที่สุดศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ผู้อุทธรณ์ต้องรับผิดชอบชำระค่าธรรมเนียมแทนคู่ความที่ชนะคดีแล้ว ผู้ชนะคดีจะมีสิทธิได้รับค่าธรรมเนียมที่วางไว้ต่อศาลพร้อมอุทธรณ์นั้น การที่ผู้อุทธรณ์ต้องนำเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาหรือคำสั่งมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ นั้น เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้กับคู่ความที่ยื่นอุทธรณ์อย่างเท่าเทียมกัน คู่ความทุกคนจึงได้รับการปฏิบัติและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ได้คำนึงถึงฐานะของคู่ความแต่อย่างใด ที่ผู้ร้องอ้างว่า กรณีบุคคลที่มีฐานะยากจนย่อมไม่มีเงินมาวางและขอทุเลาการบังคับและขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาในจำนวนเงินดังกล่าวไม่ได้ นั้น ได้วินิจฉัยมาแล้วว่า การที่กฎหมายบังคับให้ต้องนำเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระแก่คู่ความฝ่ายที่ชนะคดีมาวางศาลก็เพื่อเป็นประกันว่าหากคู่ความอีกฝ่ายชนะคดีในชั้นที่สุดจะได้รับเงินค่าธรรมเนียมอย่างแน่นอนโดยไม่ต้องไปดำเนินการบังคับคดี สำหรับข้อที่ว่าไม่อาจขออนาถาได้นั้นเห็นว่า คนที่มีฐานะยากจนไม่มีเงินที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาลได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติให้ร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาได้ หากศาลอนุญาตให้ผู้ร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาได้ ผู้นั้นก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือเสียค่าฤชาธรรมเนียมแต่อย่างใด ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๗ ข้ออ้างของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่ขึ้น บทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ ที่ให้ผู้อุทธรณ์ต้องนำเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมาวางศาลพร้อมอุทธรณ์ โดยไม่อาจขอทุเลาการบังคับคดีได้นั้นไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแก่บุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจตามมาตรา ๓๐ แห่งรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ